

Zpráva o plnění Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže v resortu Ministerstva vnitra za rok 2012

1.1 Uved'te obecné poznámky k plnění Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže za rok 2012. Uved'te obsah a vyhodnocení plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže za rok 2012. V případě úkolů s termínem plnění v následujících letech, uved'te vyhodnocení průběžných aktivit. Všechny informace, pokud možno, též kvantifikujte.

Po pečlivé analýze údajů za rok 2012 vyhodnotil odbor personální Ministerstva vnitra (dále jen „MV“), který koordinuje aktivity v oblasti rovnosti žen a mužů, vede agendu s tím spojenou a připravuje podklady pro příslušné materiály ministerstva, plnění úkolů vyplývajících z usnesení vlády ze dne 16. května 2012 č. 348 ke Zprávě o plnění Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže za rok 2011 včetně aktualizovaných opatření na rok 2012 (dále jen „Priority vlády“) i resortních Priorit a postupů MV při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže (dále jen „Priority MV“) za rok 2012 jako velmi dobré a odpovídající zadaným úkolům. Při analýze a hodnocení spolupracoval odbor personální s vnitroresortní pracovní skupinou pro rovnost žen a mužů, s příslušnými útvary MV, Policejním prezidiem a Generálním ředitelstvím HZS.

Úkoly na rok 2012, jak vyplývají z usnesení vlády č. 348 ze dne 16. května 2012, se pro MV týkaly následujících opatření:

1) Činnost pracovní skupiny pro rovnost žen a mužů

Pracovní skupina se v roce 2012 sešla dvakrát. V důsledku změn ve složení skupiny byl aktualizován pokyn ministra vnitra č. 54/2011 ke zřízení pracovní skupiny.

2) Institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů v resortu MV

Od září do prosince 2012 probíhaly přípravy novely nařízení ministerstva vnitra č. 26/2004, kterým se stanoví priority při prosazování rovnosti mužů a žen a způsob zabezpečení jejich plnění.

3) Byla obnovena činnost pracovní skupiny v rámci projektu „Akceptace specifických potřeb zaměstnanců a zaměstnankyň MV“. Projekt je zaměřen především na sladování rodinného a pracovního života.

4) Mediální politika resortu

Mediální politika resortu v oblasti rovnosti žen a mužů se uskutečňuje prostřednictvím odboru tisku a public relations, který vydal tiskové zprávy a aktualizoval informace o dané problematice na webu MV. Cesta: O nás – Ministerstvo – Současnost <http://www.mvcr.cz/clanek/soucasnost-830237.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. Odbor také informoval o všech aktivitách v oblasti rovnosti žen a mužů na internetových stránkách MV.

Mediální politika resortu v této oblasti byla také uskutečňována odborem personálním, který informoval o dané problematice především na intranetových stránkách MV. Další mediální aktivity byly spojené s konferencí „Rovné příležitosti“, kterou organizovalo MV společně s Gender Studies, o.p.s. v červnu 2012.

Oblasti medializace problematiky rovných příležitostí mužů a žen se v průběhu roku 2012 věnovala i periodika vydávaná odborem prevence kriminality MV „Informační servis prevence kriminality“ a časopis „Policista“. V roce 2012 byly průběžně aktualizovány webové stránky MV k problematice obchodování s lidmi i domácímu násilí a zveřejněny aktuální dokumenty a kontakty na spolupracující nevládní organizace a další nevládní organizace.

Odbor bezpečnostní politiky MV v roce 2012 mediálně propagoval boj proti obchodu s lidmi, především za účelem sexuálního vykořisťování a pracovního vykořisťování.

Medializační činnost k problematice rovnosti probíhá i v Policii ČR, především v souvislosti s domácím násilím.

5) Dotační programy

Za rok 2012 byl dotován odborem azylové a migrační politiky jeden projekt zaměřený na rovnost žen a mužů v rámci Evropského uprchlického fondu, 7 projektů z dotačního titulu

odboru prevence kriminality „Prevence domácího násilí s důrazem na práci s násilnou osobou“ a několik menších projektů z dotačních titulů na podporu samospráv.

6) Pekingská akční platforma

V roce 2012 bylo sledováno plnění ukazatelů Pekingské akční platformy konkrétně v ukazateli č. 4.

7) Sledování rodinného a pracovního života

V roce 2012 udržoval odbor personální MV kontakt se zaměstnankyněmi na mateřské/rodičovské dovolené prostřednictvím Zpravodaje (4x). Probíhala jednání ke zřízení mateřské školičky pro děti zaměstnanců a zaměstnankyň. Zaměstnanci a zaměstnankyně měli možnost využívat jak pružnou pracovní dobu, tak zkrácené pracovní úvazky. Obnovila se činnost pracovní skupiny v rámci projektu „Akceptace specifických potřeb zaměstnanců a zaměstnankyň MV“.

8) Odstraňování a prevence násilí založeného na pohlaví, domácího násilí a obchodování s lidmi

Toto opatření Priorit vlády bylo zpracováno do Priorit MV a plněno odborem prevence kriminality MV a odborem bezpečnostní politiky. Hlavními prioritami v dané problematice se pro rok 2012 staly následující aktivity:

- průběžné sledování a sjednocování aplikační praxe policie, intervenčních center a postupy interdisciplinárních týmů v potírání domácího násilí,
- podpora akreditace terapeutických programů pro násilné osoby a uvolnění finančních prostředků na jejich realizaci, zavedení celorepublikové sítě specializovaných pracovišť, která se budou věnovat systematické práci s násilnou osobou,
- podpora vytvoření specializovaných týmů pro případy domácího násilí v rámci Policie České republiky.

Odbor bezpečnostní politiky vytvořil již v roce 2011 návrh „Národní strategie boje proti obchodu s lidmi pro rok 2012-2015“. Dokument byl schválen vládou v březnu roku 2012. Věnoval se také tématu obchodu s lidmi za účelem pracovního vykořisťování, kde častými oběťmi bývají ženy a realizoval specializovaný kurz určený policistům a státním zástupcům k problematice obchodování s lidmi. V roce 2012 byl realizován Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi.

9) Azylová a migrační politika ve vztahu k postavení žen migrantek

Odbor azylové a migrační politiky MV v rámci vyhlásil výběrové dotační řízení pro nestátní neziskové organizace v oblasti Integrace cizinců 2012 na téma „Zpracování zprávy o situaci žen-migrantek v ČR včetně rozboru rizikových situací v jejich životě a návrhu příslušných opatření k řešení a prevenci těchto situací“, a to postupně ve dvou výzvách, nicméně nebyla získána nabídka kvalitního projektu. Pozornost byla i v roce 2012 nezbytně věnována integraci cizinců ve zranitelném postavení, zejména pak ženám-cizinkám, a to nejen ženám zapojeným do trhu práce, ale zejména ženám v domácnosti, s důrazem na opatření umožňující jejich účast na integračních aktivitách. Zvláštní pozornost je věnována i druhé generaci cizinců a cizinek – dětem a mládeži. Integrace se zaměřuje také na integraci rodin cizinců.

Opatření nad rámec Priorit vlády:

- 10) Součástí Priorit MV je již 5 let soutěž Úřad roku „Půl na půl“ – respekt k rovným příležitostem. V roce 2012 proběhl 5. ročník soutěže, kterého se zúčastnilo 70 úřadů samosprávy.
- 11) Priority MV se v roce 2011 zaměřily na rovnost žen a mužů v policejním vzdělávání.
- 12) Již čtvrtým rokem se konala konference „Rovné příležitosti“, kterou organizuje MV ve spolupráci s Gender Studies, o.p.s.

1.2 Popište základní zaměření resortních priorit a postupů při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže pro rok 2013 a předložte tyto resortní priority.

V roce 2013 bude realizace opatření i dlouhodobých úkolů resortu vnitra zaměřena zejména na následující oblasti:

- činnost pracovní skupiny k rovným příležitostem pro ženy a muže;
- zapracování hlediska rovnosti žen a mužů do relevantní koncepční, rozhodovací a vyhodnocovací činnosti dovnitř i vně resortu;
- vzdělávání a medializace problematiky rovnosti;
- dotační politika resortu;
- opatření na podporu sladování rodinného a pracovního života zaměstnanců MV a péče o děti zaměstnanců;
- aktivní podpora vyrovnaného zastoupení žen a mužů;
- sledování ukazatelů Pekingské akční platformy;
- odstraňování a prevence násilí na základě pohlaví a obchodování s lidmi;
- medializace nepřijatelnosti násilí na základě pohlaví a obchodování s lidmi;
- zapracování otázky násilí na základě pohlaví a obchodování s lidmi do koncepcí migrační politiky;
- návrh opatření při řešení rizikových situací v životě žen-migrantek;
- prosazování problematiky rovnosti žen a mužů do vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie ČR;
- monitoring případů sexuálního obtěžování na pracovišti;
- prosazování rovnosti žen a mužů na úřadech samosprávy prostřednictvím soutěže Úřad roku „Půl na půl“ – respekt k rovným příležitostem;
- organizace konference „Rovné příležitosti“;
- spolupráce s ČSÚ, neziskovými organizacemi a akademickou půdou.

Návrh Priorit MV na rok 2013 je přílohou č. 1 tohoto materiálu.

2.1 Popište koncepční, rozhodovací a hodnotící materiály, ve kterých je podrobněji rozpracováno hledisko rovných příležitostí žen a mužů a uveďte jejich počet.

V souvislosti se zavedením gender mainstreamingu byla v rámci pracovní skupiny MV pro prosazování rovnosti žen a mužů zřízena pracovní podskupina, která se zabývá metodikou zavedení hlediska rovných příležitostí žen a mužů do práce MV. Podskupina 1) identifikovala koncepční, rozhodovací a hodnotící materiály a rozdělila je do 4 kategorií (vnitřní dokumenty, vnitřní činnosti, veřejné dokumenty, veřejné činnosti), 2) vybrala z každé kategorie 3 skupiny činností a/nebo dokumentů, do kterých by mělo být výše uvedené hledisko zapracováno a 3) oslovila EIGE s žádostí o metodickou pomoc při realizaci.

V roce 2012 bylo hledisko rovnosti žen a mužů zapracováno do následujících 11 dokumentů MV:

- Zpráva o plnění Priorit MV za rok 2011;
- Návrh Priorit MV na rok 2013;
- Projekt Akceptace specifických potřeb zaměstnanců a zaměstnankyň MV;
- Návrh novely nařízení Ministerstva vnitra č. 26/2004, kterým se stanoví priority a postupy při prosazování rovnosti mužů a žen a způsob zabezpečení jejich plnění v Ministerstvu vnitra;
- Dotazníkový průzkum k flexibilním pracovním úvazkům a prezentace jeho výsledků;
- Novela Pokynu ministra vnitra ze dne 29. listopadu 2011, kterým se zřizuje pracovní skupina pro prosazování rovnosti žen a mužů v Ministerstvu vnitra;
- Vyhodnocení efektivity prosazování rovnosti žen a mužů na úřadech samosprávy od roku 2007 do roku 2012 na základě soutěžních dotazníků;
- Koncepce integrace cizinců – Společné soužití;
- Národní akční plán prevence domácího násilí 2011;
- Informace o plnění opatření pro zavedení interdisciplinárních týmů, spojujících zdravotní, sociální a policejní pomoc při odhalování a stíhání případů domácího násilí za rok 2011;
- Program na podporu a ochranu obětí obchodování s lidmi.

2.2 Popište základní zaměření a činnost pracovních skupin k rovným příležitostem pro ženy a muže v roce 2012, včetně počtu jednání a popisu projednávaných bodů. Připojte zápisy z jednání pracovních skupin.

Pracovní skupina se v důsledku organizačních změn na MV v roce 2012 sešla dvakrát. V důsledku změn ve složení skupiny byl novelizován pokyn ministra vnitra ke zřízení pracovní skupiny, kterým se její složení rozšířilo o nové úseky.

Na jednání pracovní skupiny Ministerstva vnitra pro rovnost žen a mužů dne 25. října 2012 byl pro nové členy a členky prezentován předsedkyní krátký úvod do problematiky rovnosti žen a mužů, bylo provedeno průběžné hodnocení plnění Priorit a postupů MV při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže, byla konzultována podoba dotazníku ke sladování rodinného a pracovního života i podoba dotazníku k sexuálnímu obtěžování, pracovní skupina byla informována o tom, v jaké fázi se nachází zřízení mateřské školičky na MV, byla projednána informace o zastoupení žen ve vedoucích funkcích na MV, proběhla diskuse na téma, jak zapracovat gender mainstreaming do práce MV, kdy se přítomní dohodli na vytvoření užší pracovní skupiny, která se bude otázkou zabývat.

Na jednání pracovní skupiny Ministerstva vnitra pro rovnost žen a mužů dne 4. prosince 2012 bylo vyhodnoceno plnění Priorit a postupů vlády a MV, proběhla diskuse a hlasování o podobě návrhu Priorit MV na rok 2013, předsedkyně informovala o probíhající novelizaci nařízení ministerstva vnitra 26/2004, o situaci ve zřízení mateřské školičky, o výsledcích dotazníkového šetření k flexibilním pracovním úvazkům a o tom, že projekt Akceptace specifických potřeb zaměstnanců a zaměstnankyň MV obnovil činnost po nuceném přerušení.

Zápisy z jednání pracovní skupiny jsou přílohou č. 2 a 3 tohoto materiálu.

2.3 Popište, včetně uvedení počtu, formy a intenzity dopadu, konkrétní realizované kroky v oblasti mediální politiky. Pokud možno, uveďte také odkaz (web, tištěné médium apod.), na němž je možné tyto konkrétní realizované kroky nalézt.

Tiskové zprávy MV

- Informace o schválení Národní strategie boje proti obchodování s lidmi z dílny Ministerstva vnitra. <http://www.mvcr.cz/clanek/vlada-schvalila-narodni-strategii-boje-proti-obchodovani-s-lidmi.aspx> (18. dubna 2012)
- Informace o konferenci „Rovné příležitosti“ a vyhlášení vítězů soutěže Úřad roku „Půl na půl“. <http://www.mvcr.cz/clanek/konference-rovne-prilezitosti-a-vyhlaseni-souteze-urad-roku-pul-na-pul.aspx> (5. června 2012)

O výsledcích soutěže 5. června vydala zprávu Česká tisková kancelář (ČTK). Dne 27. 8. 2012 pak proběhl rozhovor se zástupci MV (Eva Ferrarová, Jiří Chum) v pořadu ČRo 6 Člověk a obec na téma rovné příležitosti a soutěž Úřad roku „Půl na půl“.

O soutěži také stručně informovaly v rámci speciální komerční přílohy Zaměstnavatel roku Hospodářské noviny dne 18.10. 2012.

- Informace o mezinárodním semináři „Boj proti obchodu s lidmi za účelem pracovního vykořisťování – inspekce pracovišť, identifikace obětí, vyšetřování případů“. <http://www.mvcr.cz/clanek/spolecnym-usilim-proti-obchodovani-s-lidmi.aspx> (18. – 21. června 2012).
- Informace o Dni boje proti obchodování s lidmi. <http://www.mvcr.cz/clanek/den-boje-proti-obchodu-s-lidmi.aspx> (18. října 2012)

Konference Rovné příležitosti (červen 2012)

Soutěž úřad roku „Půl na půl“ – respekt k rovným příležitostem (zúčastnilo se 70 úřadů)

Zpravodaj pro zaměstnankyně na mateřské/rodičovské dovolené (4x)

Zprávy a informace o plnění Priorit MV tvoří náplň „Zpravodaje pro zaměstnankyně na mateřské/rodičovské dovolené“, který je vydáván a distribuován odborem personálním. V roce 2012 vyšel 4x a v současné době je rozeslán 106 zaměstnankyním na mateřské/rodičovské dovolené. Dílčí informace zaměřené na rovnost žen a mužů jsou zveřejňovány také ve vnitřním časopise MV.

Pravidelná aktualizace stránek k rovnosti žen a mužů na internetu i intranetu.

Informace o problematice rovnosti žen a mužů jsou zveřejněny a pravidelně aktualizovány na intranetových a internetových stránkách Ministerstva vnitra. Intranetové stránky jsou vytvořeny tak, aby celistvě odrážely veškeré aktivity, které ministerstvo v této oblasti realizuje. Intranetové stránky „Rovné příležitosti žen a mužů“ jsou rovněž dostupné z intranetových stránek Policejního prezidia, kde je na ně odkaz.

Časopis Policista

V resortním časopise Policista č. 8/2012 byla v rubrice Ze zahraničí zveřejněna zpráva „Nahlédnutí do pracovního dne policistek“. Článek informoval o rakouské aktivitě, kterou uspořádalo Spolkové ministerstvo vnitra a Zemské policejní ředitelství Vídeň, Girls' Day 2012. Cílem akce je motivovat dívky, aby využily příležitost, kterou pro ně profese policistek v budoucnosti skýtá. V čísle 10/2012 pak vyšel v rubrice Ze zahraničí, opět z Rakouska, článek „Stále více dívek hledá pomoc po „K.O“ kapkách“. Jedná se o kapky, které bývají především mladým ženám přimíchány do nápoje. Kapky pak způsobí, že oběti jsou otupělé a mohou upadnout i na několik hodin do bezvědomí. Často se proberou okradené či znásilněné. Mezi oběťmi se objevili i muži.

Vnitřní časopis Šmírák

V interním elektronickém časopise Šmírák, který je v gesci odboru tisku a PR, vyšly v souvislosti s problematikou rovných příležitostí dva články a jedno dotazníkové šetření. V listopadovém čísle (11) se jednalo o článek „Flexibilní pracovní úvazky – výhoda pro obě strany.“ V prosincovém čísle (12) pak článek „Činnost pracovní skupiny pro akceptaci specifických zaměstnaneckých potřeb MV obnovena“. V témže čísle vyšla i informace o Dotazníkovém šetření k flexibilním pracovním úvazkům.

Časopis Veřejná správa

Informace k rovnosti žen a mužů byly zveřejňovány také v časopise Veřejná správa, konkrétně v č. 2/2012 byl zveřejněn článek „Na scénu vstupují mentorky“ – síť na pomoc podnikatelkám, v č. 17/2012 byl zveřejněn třístránkový článek s názvem „Šance pro rovné příležitosti – Rovnost žen a mužů na úřadech“ a také třístránkový článek „Telnice a její informační servis – Obec úspěšná v soutěži k rovným příležitostem zaujme i na internetu“, v č. 18/2012 byl zveřejněn článek „Sladění rodinného a pracovního života“, v č. 20/2012 byl zveřejněn rozhovor s Petrou Janíčkovou a také článek „Mění se stereotypy“, v č. 23/2012 byl zveřejněn článek „Rovná práva pro všechny. Časopis Veřejná správa byl mediálním partnerem soutěže Úřad roku Půl na půl – respekt k rovným příležitostem i konference „Rovné příležitosti“.

Policejní školství

Seriál článků na téma rovných příležitostí pro ženy a muže vycházel ve Zpravodaji Vyšší policejní školy MV v Brně publikovaném na intranetových i internetových stránkách školy.

Mgr. Lukáš Sedláček (učitel PO Kriministiky a policejní etiky) na Vyšší policejní škole v Brně se stal členem expertní pracovní skupiny Rady vlády pro rovné příležitosti mužů a žen, která se zaměřuje zejména na tzv. „mužská“ témata v rámci rovných příležitostí (porozvodová péče, kriminalita, zdraví, apod.) a je členem redakce magazínu FEMA, zabývajícího se rovnými příležitostmi žen a mužů.

2.4. Popište, včetně uvedení počtu, formy a intenzity dopadu, mediální výstupy zdůrazňující nepřijatelnost násilí na základě pohlaví a obchodování s lidmi. Pokud možno, uveďte také odkaz (web, tištěné médium apod.), na němž je možné tyto výstupy nalézt. Uveďte případné další kroky, kterými byla zdůrazňována nepřijatelnost násilí na základě pohlaví a obchodování s lidmi.

Policie ČR

Medializace probíhá v rámci Policie ČR průběžně zveřejňováním šetřených případů týkajících se domácího násilí a obchodování s lidmi v hromadných sdělovacích prostředcích a na webovém portálu www.policie.cz. Dále jsou prezentovány veškeré aktivity týkající se uvedených problematik, statistické údaje (případy vykázaní podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky), informace o realizovaných projektech a informace o součinnosti Policie ČR s dalšími subjekty zabývajícími se uvedenými problematikami.

S ohledem na mediální přitažlivost kauz týkajících se obchodování s lidmi, resp. kuplířství, se stala problematika nepřijatelnosti násilí na základě pohlaví a obchodování s lidmi jedním z často zpracovávaných témat pracovníky preventivně informačních oddělení. Rozsáhlou medializaci těchto případů lze považovat za velmi účinný nástroj předcházení výskytu obdobného protiprávního jednání.

Prevence kriminality

Oblasti medializace problematiky rovných příležitostí mužů a žen se v průběhu roku 2011 věnovala i periodika vydávaná odborem prevence kriminality Informační servis prevence kriminality a časopis Policista (viz bod 2.4).

V Informačním servisu prevence kriminality bylo rovnoměrně v průběhu roku uveřejněno 15 článků k danému tématu.

Odbor prevence kriminality uspořádal ve dnech 7.–9. listopadu 2012 mezinárodní seminář k problematice domácího násilí a nebezpečného pronásledování. Program se zaměřil na práci s násilnými osobami, domácí násilí jako ekonomický problém, domácí násilí páchané na seniorech a práci manželských a rodinných poraden, intervenčních center a specializovaných interdisciplinárních týmů.

Prevence násilí na ženách a obzvláště zranitelných skupin (senioři) bylo jednou z priorit kyperského předsednictví v Radě EU. Zástupci MV ČR představili Národní akční plán prevence domácího násilí 2011–2014, seznámili zahraniční kolegy s aktuálními projekty dotačních titulů a Programem na podporu a ochranu obětí obchodování s lidmi.

Aktivity MV v oblasti prevence domácího násilí a ochrana obětí obchodování s lidmi byly medializovány i v rámci Národní zprávy ČR pro druhý cyklus Univerzálního periodického přezkumu zahrnující období 2008–2012 Radě OSN pro lidská práva v říjnu 2012.

Obchodování s lidmi

Nejčastější formou mediálních aktivit v boji proti obchodování s lidmi jsou tiskové zprávy a jejich uveřejnění na stránkách Policie ČR a MV (např. o nigerijském obchodování s lidmi a stíhání pachatelů, o uspořádaných mezinárodních seminářích, o aktuálních případech, uspořádaných bezpečnostních akcích, odsouzených kauzách). MV také poskytuje informace a podklady novinářům pro tvorbu článků k této tématice.

Zástupci MV ČR se zúčastnili mezinárodní konference k příležitosti 6. EU dne boje proti obchodování s lidmi, která se konala v Bruselu.

Tématu obchodování s lidmi se dotklo i medializované téma přijímání zákona o obětech trestné činnosti.

Ve dnech 18. - 21. června 2012 se uskutečnil v Praze mezinárodní seminář „Boj proti obchodu s lidmi za účelem pracovního vykořisťování – inspekce pracovišť, identifikace obětí, vyšetřování případů“ pořádaný odborem bezpečnostní politiky MV a Mezinárodním centrem pro rozvoj migrační politiky (ICMPD) za podpory nizozemského ministerstva zahraničních věcí. Seminář byl realizován v rámci projektu „Budování kapacit pro boj proti obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování“, jehož hlavním cílem je zajistit vzdělávání pracovníků na operativní úrovni, tedy těch, kteří se mohou přímo při výkonu své práce setkat s případy či oběťmi obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování (sektory vykořisťování se liší dle pohlaví: ženy – práce v textilním průmyslu, ve službách; muži – práce ve stavebnictví atd.). Jedním z výstupů je též souhrn potřebných informací pro provádění školení na národní úrovni včetně souboru příkladů dobré praxe v této oblasti.

Ve dnech 6. - 7. listopadu 2012 se uskutečnil v Praze „Workshop na trestnou činnost páchanou nigerijskými organizovanými kriminálními skupinami se zaměřením na obchod s lidmi“. Cílem workshopu bylo vyměnit si operativní informace mezi příslušníky policie o modu operandi pachatelů, způsobech vyšetřování této trestné činnosti a navázat kontakty se zahraničními kolegy (z Rakouska, Německa, Itálie a Francie), především s nigerijskou stranou se záměrem zefektivnit výměnu informací a příkladů dobré praxe. Workshop byl zaměřen na případy obchodu s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. Oběťmi jsou v těchto případech ženy původem z Nigerie, které jsou v cílových zemích nuceny k prostituci. Donucení probíhá formou šamanských rituálů, za použití násilí, pohrůžky násilí či vydírání.

K příležitosti dne boje proti obchodování s lidmi dne 18. října 2012 uspořádala Diakonie Českobratrské církve evangelické tiskovou konferenci na téma „Existuje obchod s lidmi

v České republice?“. Tiskové konference se účastnili jako diskutující na panelu mimo jiné zástupci MV i PČR.

2.5 Popište vývoj struktury zastoupení zaměstnankyň a zaměstnanců dle funkce, pracovního zařazení a pohlaví ve Vašem resortu za posledních deset let. Pokud možno uveďte počet uchazečů a uchazeček o vedoucí pozice dle pohlaví za toto období. **Popište a vyhodnoťte**, jaká konkrétní opatření byla přijata na základě § 16 odst. 3 zákoníku práce (pokud je podíl zastoupení žen nebo mužů ve vedoucích pozicích menší jak 30%). Uveďte návrhy metodického zabezpečení provádění těchto opatření, které jsou realizovatelné v rámci Vašeho resortu.

Jak vyplývá ze statistiky zastoupení žen ve vedoucích pozicích MV za posledních 10 let (příloha č. 4), od roku 2007 se zvyšuje procentuální podíl žen na celkovém počtu zaměstnaných osob na MV. V roce 2012 dosáhl podíl žen na celkovém počtu zaměstnaných 63%, což je stejné procento jako v roce 2011. V roce 2012 se zvýšil podíl žen na funkcích ředitelů odboru oproti roku 2011 o 5,8 %, zatímco podíl žen na funkcích vedoucích oddělení se snížil o 2,3 % ve srovnání s rokem 2011. Podíl žen na funkci náměstků ministra byl k 31.12. 2012 byla 1 žena z celkového počtu čtyři.

2.7 Uveďte, jakým způsobem bylo v roce 2012 v rámci dotačních programů přihlíženo k tématu rovných příležitostí pro ženy a muže a o jaké se jednalo dotační programy. Uveďte jejich počet, stručný popis, formu a hodnocení výzev. **Popište a vyhodnoťte** projekty specificky prosazující rovné příležitosti žen a mužů, které byly Vaším resortem v roce 2012 v rámci dotační politiky podporovány.

Azylová a migrační politika

Odbor azylové a migrační politiky Ministerstvo vnitra (OAMP) v rámci dotační politiky vyhláší každoročně dva dotační tituly pro integraci cizinců, zaměřené na NNO a na obce. Další finanční zdroj na integraci cizinců představuje Evropský fond na integraci cizinců z třetích zemí (EIF), jehož je OAMP administrátorem. Veškeré služby v rámci projektů jsou poskytovány bezplatně.

1. Dotace pro NNO (dvě výzvy v roce 2012) v oblasti rovnosti žen a mužů byly vyhlášeny na:

- zpracování výzkumné zprávy o situaci žen – migrantek v ČR včetně rozboru rizikových situací v jejich životě a návrhu příslušných opatření k řešení a prevenci těchto situací,
- podporu integračních aktivit založených na vlastní aktivitě cizinců, kde byl podpořen mj. Klub pro maminky s dětmi a poradenství v rodinných záležitostech a instruktážní materiály pro usnadnění procedury žádostí o pobyty.

2. Dotace pro obce na projekty realizované v rámci emergentních projektů na podporu integrace cizinců na lokální úrovni v roce 2012, zaměřené na dosažení harmonických bezkonfliktních vztahů v dané lokalitě prostřednictvím vzdělávání, komunikace s dětmi i jejich rodiči, zapojení cizinců do života místní komunity za účasti všech místních subjektů.

3. V roce 2012 byly dotovány projekty ve výzvě EIF 2011. Tento fond umožňuje činnost Integračních center v regionech, ale i řadu dalších integračních opatření. Také v rámci těchto dotací je brán ohled na téma rovných příležitostí pro ženy i muže.

4. Projekty Evropského uprchlického fondu se zabývají např. sociálním, právním poradenstvím apod. s tím, že mezi cílovou skupinou bývají kromě ostatních lidí i zranitelné osoby, ke kterým by organizace měly mít citlivější přístup. Jde však o pomoc, která se všeobecně řídí potřebami klientů - tedy ne na základě pohlaví, jako spíše na základě potřeb. Jediným projektem, jehož cílovou skupinou byly pouze zranitelné osoby, byl "Projekt Magdala - Všestranná podpora obchodovaným osobám, dalším zranitelným skupinám a jejich dětem". Jeho cílem bylo zajistit komplexní péči včetně utajeného ubytování - tj. lékařskou a psychologickou péči, sociální a právní poradenství, materiální pomoc apod. Velká pozornost byla věnována zejména těhotným ženám a dětem. Projekt byl realizován od 1.1. 2011 do 30.6. 2012 organizací Arcidiecézní charita Praha. Jeho celková hodnota dosáhla 1 886 563,01 Kč, příspěvek z fondu činil 1 414 768,02 Kč.

Arcidiecézní charita Praha v tomto projektu pokračuje i nadále s tím, že se zaměřila i na ostatní klienty. Projekt se jmenuje "Komplexní podpora žadatelů o mezinárodní ochranu se zaměřením na zranitelné skupiny". V projektové žádosti se píše, že zranitelným osobám bude v opodstatněných případech zajištěna přímá pomoc na nákup potravin, léků, základních hygienických potřeb, oděvů či jim bude zajištěno utajené ubytování. Celková schválená hodnota činí 1 133 523 Kč, příspěvek z fondu 850 000 Kč.

Domácí násilí v rámci dotačního titulu: „Prevence domácího násilí s důrazem na práci s násilnými osobami“

Dotační titul: Prevence domácího násilí s důrazem na práci s násilnými osobami	Částka v Kč
Realizátor: Diakonie ČCE – středisko pomoci v Praze Název projektu: Program pro násilné osoby a pachatele domácího násilí	450.000,-
Realizátor: občanské sdružení ADRA Název projektu: Práce s agresí v terapeutickém rámci	400.000,-
Realizátor: Slezská diakonie Název projektu: Domácí násilí má dvě strany – resocializační a terapeutický Program pro násilné osoby	200.000,-
Realizátor: Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s. Název projektu: Program zaměřený na zvládání agrese ve vztazích a v rodině	250.000,-
Realizátor: Centrum nové naděje Název projektu: Prevence a vzdělávání v práci s násilím	129.000,-
Realizátor: Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice, o.p.s. Název projektu: Psychologický a psychoterapeutický program pro pachatele Domácího násilí, případně jejich oběti	100.000,-
Realizátor: Liga otevřených mužů, o.s. Název projektu: Bílá stužka – Muži proti násilí na ženách a dětech	85.000,-

Celkem: 1.614.000,- Kč

2.8 Popište způsoby zavádění konkrétních opatření vedoucích ke zjišťování, vyhledávání, monitorování a řešení případů sexuálního obtěžování na pracovišti. Uveďte počet zjištěných případů sexuálního obtěžování na pracovišti a výsledky jejich šetření v rámci Vašeho resortu, jsou-li k dispozici.

Dotazníkový průzkum k sexuálnímu obtěžování na pracovišti proběhne v roce 2013. V roce 2012 byl vypracován dotazník, který byl schválen pracovní skupinou MV k rovnosti žen a mužů.

4.1 Uveďte počet a účinnost konkrétních opatření, druhy a formy nabízených flexibilních pracovních úvazků ve Vašem resortu, včetně tabulky zachycující podíl osob pracujících na flexibilní pracovní úvazek mezi všemi zaměstnankyněmi a zaměstnanci. Specifikujte způsob a počet rozdělení podle pohlaví zaměstnanců a zaměstnankyň a uchazeček a uchazečů informovaných o flexibilních pracovních úvazcích na jednotlivých resortech.

Ministerstvo vnitra – počty flexibilních pracovních úvazků

	Muži	%	Ženy	%	Celkem	%
Zkrácené pracovní úvazky	19	0,9	51	2,4	70	3,3
Pružná pracovní doba	130	6,2	161	7,7	291	13,9

Zavádění flexibilních pracovních úvazků na MV.

a) Pružná pracovní doba

Na začátku roku 2010 využívalo pružnou pracovní dobu pouze 32 zaměstnanců MV, k 31. 12. 2012 se jednalo již o 291 zaměstnanců. Byl vytvořen „návod“ pro podání žádosti o povolení pružné pracovní doby, který byl vyvěšen na intranetových stránkách projektu Akceptace specifických potřeb zaměstnanců a zaměstnankyň MV.

b) Práce z domova

Pracovní skupina pro rovnost žen a mužů spolu s pracovní skupinou Akceptace specifických potřeb vypracovala podklady k zavedení práce z domova, která je stanovena jako jedna ze současných priorit projektu Akceptace. V lednu 2013 bude odeslán dopis ředitele odboru personálního všem ředitelům a ředitelkám odborů a útvarů MV s žádostí o vyjádření stanoviska k zavedení práce z domova.

c) Částečné pracovní úvazky

Částečné pracovní úvazky jsou na MV využívány 19 zaměstnanci a 51 zaměstnankyněmi.

c) Sdílené pracovní úvazky

Zpracování podkladů k zavedení sdílených pracovních úvazků je plánováno na rok 2013.

O možnostech využívání flexibilních pracovních úvazků jsou informováni všichni noví zaměstnanci a zaměstnankyně, kteří se zúčastní povinného vstupního vzdělávání. V roce 2012 se jednalo celkem o 180 zaměstnanců, z toho bylo 55 mužů a 125 žen.

O možnostech využívání flexibilních pracovních úvazků informuje odbor personální ministerstva vnitra také na intranetových stránkách odboru personálního, oddělení vzdělávání, personálního rozvoje a psychologických služeb. Stránky jsou věnovány projektu „Akceptace specifických potřeb zaměstnanců a zaměstnankyň Ministerstva vnitra“. V rámci návštěvy stránek se mohou zaměstnanci a zaměstnankyně také dotazovat odboru personálního na možnosti využívání flexibilních pracovních úvazků.

4.2 Popište, jak bylo provedeno, uveďte počty dotázaných zaměstnanců a zaměstnankyň vyhodnoťte statistické údaje získané z dotazníkového šetření zaměřeného na sladování pracovního, soukromého a rodinného života, provedeného na základě jednotného podkladu poskytnutého referátem rovných příležitostí žen a mužů.

		Celkem
		501
A		
1. Jste		
	žena	343
	muž	158
2. Na jaké pozici pracujete?		
	referent/ka	465
	vedoucí oddělení	31
	ředitel/ka odboru	5
	ředitel/ka sekce	0
	náměstek/náměstkyně	0
3. Jaký je Váš pracovní úvazek?		
	od 0,1/měsíčně	1
	od 0,1 do 0,25/měsíčně	1
	od 0,25 do 0,5/měsíčně	2
	od 0,5 do 0,75/měsíčně	19
	od 0,75 do 1,0/měsíčně	478
4. Flexibilní formy v současné době		
	využívám	178
	mám zájem využívat	284
	nemám zájem využívat	39

B

Jak jste informováni o možnostech stávající nabídky flexibilních forem práce ze strany Vašeho zaměstnavatele? Jsem:		
	velmi spokojený/á	30
	spíše spokojený/á	54
	spokojený/á	167
	spíše nespokojený/á	148
	nespokojený/á	75
	velmi nespokojený/á	27

2.	Jaké flexibilní formy práce máte možnost využívat?	
	zkrácený úvazek	111
	pružná pracovní doba	234
	sdílení pracovního místa	11
	práce z domova	23
	žádné	188
3.	Jaké flexibilní formy práce byste měl/a zájem využívat?	
	zkrácený pracovní úvazek	74
	pružná pracovní doba	225
	sdílení pracovního místa	26
	práce z domova	313
4.	V případě, že byste měl/a zájem pracovat z domova, v jakém ideálním rozsahu byste tuto formu využíval/a?	
	1 den v týdnu	125
	2 - 3 dny v týdnu	91
	celý týden	12
	v případě nutnosti	193
C	Zaměstnavatel Vám poskytuje dle Kolektivní smlouvy možnost indispozičního volna. Jste s tímto rozsahem spokojen/á?	
	ano	329
	ne, přál/a bych si....dní	172
	3dny	1
	4dny	25
	5 dní	128
	6 dní	7
	7 dní	3
	10 dní	2
	12 dní	3
	15-20 dní	1
	více	2
		172

4.3 Uved'te, zda a jakým způsobem jsou ve Vašem resortu sledovány a vedeny anonymizované statistiky výše platů zaměstnankyň a zaměstnanců v jednotlivých platových třídách dle pohlaví. Popište, jaké konkrétními prostředky jsou ve vašem resortu využívány k zajišťování platové transparentnosti.

Dle § 137 Zákoníku práce poskytuje MV veškeré údaje týkající se platů (vyplacené částky, jednotlivé složky platu apod.) Ministerstvu financí, které vede Informační systém o platech. Ministerstvo financí údaje zpracovává a dále poskytuje Ministerstvu práce a sociálních věcí.

Bylo by tedy rychlejší a efektivnější, kdyby MV (i ostatní resorty) při přípravě anonymizovaných statistik mohlo čerpat z informačního systému o platech v gesci Ministerstva financí nebo přímo z databází MPSV a v tom případě by bylo možné připravit anonymizované genderové statistiky členěné podle platových tříd, stupňů, věku, pohyblivých složek platu a podobně.

V souvislosti se zajištěním platové transparentnosti koná MV podle platných legislativních norem.

4.4 Uved'te kroky podniknuté samostatně nebo ve spolupráci více resortů v souvislosti s přípravou zařízení péče o děti předškolního věku jakožto krok k rozšíření možností péče o děti předškolního věku pro zaměstnance a zaměstnankyně Vašeho resortu. Popište případně, jakou formu má zařízení péče o děti předškolního věku a počet a věkové rozvrstvení dětí, které toto zařízení navštěvují.

Ke zřízení mateřské školičky byla v prosinci roku 2011 ustanovena pracovní skupina, kterou vede ředitelka kanceláře 1. náměstkyně MV. V pracovní skupině jsou zastoupeny ty úseky MV, které by mohly být pro zřízení školičky relevantní.

V současné době je řešena otázka právní formy školičky a prostor pro školičku. Byly vybrány vhodné prostory v budově MV na Letné, kde je ale nutné provést stavební úpravy, které bude muset financovat MV ze svého rozpočtu, což je v době úspor obtížné. Probíhají také jednání mezi bezpečnostním odborem a zařízením služeb MV ohledně zajištění bezpečnosti. V závislosti na možnostech financování stavebních úprav bude rozhodnuto o tom, zda MV podá nebo ne žádost o financování v rámci výzvy č. 88 z ESF.

Dalším problémem, který je třeba vyřešit, je možnost financování školičky z rozpočtu ministerstva. Podle neformálního stanoviska Ministerstva financí je to možné, protože se jedná o výdaje v kompetenčním zákoně nespecifikované, které souvisí např. s personalistikou a které se dají vyčíst v části III., která je společná pro všechny resorty. Je třeba tuto službu zasadit do kontextu fungování organizace a činnosti musí souviset s funkcí ministerstva jako zaměstnavatele.

Zároveň ale není jisté, že peníze, vybírané od rodičů na pobyt jejich dětí ve školičce, budou příjmem ministerstva, které je vybralo. Je možné, že budou příjmem státního rozpočtu, což by nám věci komplikovalo.

MV řeší i další otázky související se zřízením školičky: provoz školičky (který bude zajišťován externím subjektem, stravování, provozní řád, hygienu, stavební povolení a podobně).

6.1

Popište přijatá opatření vedoucí k odstraňování a prevenci násilí založeného na pohlaví, domácího násilí a obchodování s lidmi. Uved'te, jak byla tato opatření rozpracována do resortních priorit, specifikujte tato konkrétní opatření včetně ukazatelů plnění, případně uveďte odkaz, kde je možné tyto resortní priority nalézt.

Domácí násilí

V dubnu 2011 schválila vláda ČR usnesením č. 262 „Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014“. Tento koncepční materiál zahrnuje všechny závažné oblasti problematiky domácího násilí (pomoc a podpora obětí, práce s dětmi jako svědky domácího násilí, vzdělávání odborníků, práce s násilnou osobou včetně legislativních změn). Ministerstvo vnitra je ve spolupráci s Úřadem vlády koordinátorem tohoto akčního plánu.

V návaznosti na jeden z úkolů akčního plánu uspořádal odbor prevence kriminality MV ve dnech 7. - 9. listopadu 2012 mezinárodní seminář k problematice domácího násilí a nebezpečného pronásledování. Program se zaměřil na práci s násilnými osobami, domácí násilí jako ekonomický problém, domácí násilí páchané na seniorech a práci manželských a rodinných poraden, intervenčních center a specializovaných interdisciplinárních týmů.

Rovněž v roce 2012 pokračovala činnost Mezioborovní monitorovací skupiny¹ (dále jen „MMS“), jejímž gestorem je odbor prevence kriminality MV. Členy skupiny jsou zástupci MPSV, MŠMT, MZ, MS, MV, Policie České republiky a zástupci nevládního sektoru (Bílý kruh bezpečí a Koordona). Skupina se sešla během roku 2012 několikrát a projednávala zejména témata: terapeutické programy pro násilné osoby, proškolení Policie ČR, multidisciplinární spolupráci atd.

Vláda vzala dne 4. dubna 2012 na vědomí materiál týkající se problematiky domácího násilí, který odbor prevence kriminality MV připravuje každoročně již od roku 2004. Předkládaná informace dokumentuje zlepšení v oblasti ochrany před domácím násilím a upozorňuje na některé přetrvávající problémy. Zlepšení je patrné zejména v oblasti vzdělávání a přípravy policistů v souvislosti s aplikací institutu vykázání ze společného obydlí či interdisciplinární spolupráce při řešení případů domácího násilí. Rezervy lze sledovat při vymáhání legislativy, práci s násilnou osobou či nárůstu případů mezigeneračního násilí a dětí v roli svědků i účastníků domácího násilí. V přílohách pak materiál informuje o stavu plnění opatření a rovněž o vybraných statistických údajích z trestního či přestupkového řízení při odhalování a stíhání případů domácího násilí a také stalkingu nebo-li Nebezpečného pronásledování. Tento materiál je zveřejněn na webových stránkách MV v sekci Bezpečnost – Kriminalita – Domácí násilí - <http://www.mvcr.cz/clanek/informace-o-plneni-opatreni-pro-zavedeni-interdisciplinarnich-tymu-spojucich-zdravotni-socialni-a-policejni-pomoc-pri-odhalovani-a-stihani-pripadu-domaciho-nasili-za-rok-2011.aspx>.

Pro odstraňování a prevenci domácího násilí má význam uzavření dohody mezi Policií ČR a Asociací pracovníků intervenčních center ČR, která byla podepsána 15. března 2011. Jejím cílem je prohloubení vzájemné spolupráce v oblasti předávání poznatků a zkušeností, proškolení policistů se zaměřením na oblast intervenčních center atd. Na základě této dohody probíhala i v roce 2012 konkrétní spolupráce s pracovníky intervenčních center na jednotlivých krajských ředitelstvích policie, tedy proškolení policistů ze strany pracovníků intervenčních center. Asociace pracovníků intervenčních center také pořádala v listopadu 2012 konferenci k vyhodnocení pětileté praxe fungování zákona č. 135/2006 Sb. a celého systému včetně služby intervenčních center, které se zúčastnili i zástupci Policie ČR.

Ve druhém pololetí 2012 proběhlo ve spolupráci s Bílým kruhem bezpečí, o. s., dvoudenní školení pro policisty - lektory pro problematiku domácího násilí. Celkem bylo proškoleny 13 policistů - lektorů ze služby pořádkové policie, služby kriminální policie a vyšetřování a školních policejních středisek, kteří získali osvědčení k proškolení v oblasti domácího násilí.

Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR se spolu se službou kriminální policie a vyšetřování podílelo na tvorbě příručky nejlepší policejní praxe k překonávání popírání v případech domácího násilí, která byla schválena Radou EU v listopadu 2012.

Metodička domácího násilí Krajského ředitelství policie Zlínského kraje realizovala v roce 2012 přednášky pro klientky azylových domů, kde osoby, jež byly vystaveny domácímu násilí, dočasně pobývají. Klientkám těchto institucí byla přiblížena teoretická rovina a závažnost domácího násilí, kdy jak klientky, tak i sociální pracovníce a vychovatelky měly možnost anonymně prokonzultovat své případy s metodičkou Policie ČR. Jak se prokázalo, některé z ohrožených žen vyhledaly azyl a odešly i se svými dětmi od násilného partnera, avšak protiprávní jednání, které na nich bylo páchano, nikdy na Policii ČR nenahlásily a lze proto předpokládat, že po vyjasnění některých svých otázek, vztahujících se k postupu policie, došly k rozhodnutí svoji situaci řešit aktivněji, a to i v podobě nahlášení svého případu policii.

---

¹ Zřízena při MV na základě usnesení vlády č. 794 ze dne 25. srpna 2004

Mezi programy, které vedou k nastolení rovných příležitostí nejen mezi pohlavími, ale také mezi generacemi lze řadit program, který hájí práva a zájmy slabších (ženy, děti, starší osoby) a je realizován Městským ředitelstvím Ostrava ve spolupráci s preventivně informačním oddělením Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje již od roku 2010. Preventivní program „Místo činu? Domov!!!“ je zaměřen na domácí násilí páchané na ženách i mužích, dětech a starších osobách – těm především byl věnován rok 2012. Do projektu jsou zapojeny i další instituce, např. Intervenční centrum Ostrava, Okresní soud Ostrava, Bílý kruh bezpečí.

Preventivně informační odbor Policejního prezidia ČR začal v roce 2012 realizovat projekt „Vykročte ze stínu“. Jedná se o celorepublikovou kampaň, která je zaměřena na domácí násilí páchané na ženách a na motivaci jeho možného řešení. Projekt navazuje na tříletou zkušenost projektu Městského ředitelství Ostrava „Místo činu? Domov!!!“. Realizace byla započata pod záštitou policejního prezidenta v průběhu listopadu 2012, dále bude pokračovat aktivitami počátkem roku 2013. Projekt je uskutečňován ve spolupráci se společností AHOLD Czech Republic, a. s., Bílým kruhem bezpečí, Asociací pracovníků intervenčních center, o. s. Rosa – centrem pro týrané a osamělé ženy a poradenskou linkou Policie ČR.

Hlavním cílem projektu je ochrana života, zdraví a majetku osob ohrožených domácím násilím prostřednictvím prevence a informací o možnosti řešení domácího násilí páchaného na ženách. Dílčími cíli kampaně bude neagresivní motivace ohrožených žen a jejich blízkého okolí k aktivnímu řešení domácího násilí a zprostředkování základních informací o zmíněné problematice a kontraktů na organizace, které se problematikou domácího násilí zabývají. Na tvorbu a realizaci projektu Policie ČR uvolnila částku 96 996 Kč.

V roce 2011 byla zřízena pracovní skupina k přípravě koncepce práce s násilnou osobou, jejímiž zástupci jsou pracovníci PMS, Policie České republiky, intervenčních center a další odborníci, kteří se věnují této oblasti. Cílem pracovní skupiny jsou úkoly v oblasti změny legislativy, možnosti účasti v terapeutickém programu, zapojení Probační a mediální služby, vzdělávání odborníků a vytvoření standardů pro práci s agresory, dále pak využívání stávajících prostředků (např. kurátoři pro dospělé, probační úředníci, OSPOD, psychologové rodinných a manželských poraden atd.) při minimálním finančním nákladu. Skupina se sešla během roku 2012 několikrát a bude ve své činnosti pokračovat nadále.

Evropský komunitární program DAPHNE

MV vede rovněž agendu spojenou s komunitárním programem EU DAPHNE. Jedná se obecně o program zaměřený na prevenci všech forem násilí a podporu obětí a rizikových skupin (dětí, mládeže a žen). Za účelem osvěty se zástupkyně odboru prevence kriminality pravidelně zúčastňuje veletrhů komunitárních programů v regionech České republiky a seznamuje odbornou i širší veřejnost s programem DAPHNE. Odbor prevence kriminality MV je kontaktním místem pro zprostředkování informací (aktuálně běží Daphne III pro léta 2007-2013). Finanční prostředky jsou určeny na prevenci proti všem formám násilí a podporu obětí ohrožených skupin – dětí, mládeže a žen. Do působnosti programu spadá rovněž pomoc a podpora obětem a také svědkům domácího násilí.

Podporované oblasti na rok 2012:

- Práva obětí násilí;
- Násilí ve vztahu k bolestivým praktikám;
- Děti jako oběti a pachatelé násilí;
- Intervenční programy pro pachatele;
- Vzdělávací programy pro odborníky, kteří jsou v kontaktu s oběťmi;
- Zmocňování/posílení (empowerment) na základní úrovni.

Rozpočet programu pro rok 2012: EUR 17 955 000.

Obchod s lidmi

Odbor prevence kriminality na základě pověření 1. náměstka ministra vnitra pro vnitřní bezpečnost, v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 14. prosince 2011 č. 925 ke Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 a v souladu

s usnesením vlády České republiky ze dne 10. dubna 2012 č. 282 k Národní strategii boje proti obchodování s lidmi v České republice na období 2012 - 2015, realizoval v roce 2012 v rámci rozvoje systému prevence kriminality na republikové úrovni specifický vládní projekt Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi (dále jen „Program“).

Program je určen pro definovanou skupinu obětí trestného činu obchodování s lidmi, tzn. pro cizince vykořisťované na území České republiky a pro občany České republiky vykořisťované v zahraničí nebo na území České republiky.

Program nabízí pomoc osobám, které se staly oběťmi obchodování s lidmi a zároveň motivuje tyto osoby ke spolupráci s orgány činnými v trestním řízení, aby přispěly k potrestání pachatelů trestného činu obchodování s lidmi. Na vytvořeném systému participují příslušné orgány činné v trestním řízení a nevládní organizace, která zajišťuje služby pro oběti. Tento vládní program svým fungováním významně přispívá k potírání nelegální práce, která je úzce propojená s trestným činem obchodování s lidmi.

V roce 2012 byla do Programu nově zařazena celkem 1 pravděpodobná oběť obchodování s lidmi za účelem jiných forem vykořisťování. Celkem bylo od roku 2003 zařazeno do Programu 120 obětí obchodování s lidmi. Z tohoto počtu je stále v Programu zařazeno celkem 5 pravděpodobných obětí obchodování s lidmi, kterým jsou nadále poskytovány služby v rámci Programu a které spolupracují s orgány činnými v trestním řízení. Počty obětí zařazovaných do Programu jsou proměnlivé, nedá se plánovat vývoj ani počty zařazování obětí do Programu ve stanoveném období. U Programu se hodnotí kvalita, ne kvantita počtu zařazených obětí do Programu. Počty obětí v Programu závisí na schopnosti detekovat oběti ze strany neziskových organizací a na identifikaci obětí ze strany orgánů činných v trestním řízení.

Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice na období 2012 až 2015 byla schválena usnesením vlády č. 282 dne 18. dubna 2012. V duchu 4 P (partnerství, postih pachatelů, podpora obětí a prevence) se nesou i přijatá opatření na následující období. Opatření se zaměřují především na:

- rizikové skupiny pravděpodobných obětí obchodování s lidmi (sociálně vyloučené lokality, ženy a děti);
- vzdělávání profesních skupin, které mohou přijít do kontaktu s pravděpodobnou obětí tohoto trestného činu;
- účasti České republiky v mezinárodních úmluvách relevantních pro boj proti obchodování s lidmi;
- minimalizaci rizika zneužívání cizinců a občanů ČR při výkonu práce v rámci procesu realizace veřejných zakázek;
- vyhodnocení efektivity právních nástrojů k potírání této trestné činnosti;
- evaluaci fungování Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi včetně zúčastněných subjektů.

ICMPD - Capacity building for combating trafficking for labour exploitation

Ve dnech 18 - 21. června 2012 se uskutečnil v Praze mezinárodní seminář „Boj proti obchodu s lidmi za účelem pracovního vykořisťování – inspekce pracovišť, identifikace obětí, vyšetřování případů“ pořádaný odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra a Mezinárodním centrem pro rozvoj migrační politiky (ICMPD) za podpory nizozemského ministerstva zahraničních věcí. Seminář byl realizován v rámci projektu Budování kapacit pro boj proti obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování, jehož hlavním cílem je zajistit vzdělávání pracovníků na operativní úrovni, tedy těch, kteří se mohou přímo při výkonu své práce setkat s případy či oběťmi obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování (sektory vykořisťování se liší dle pohlaví: ženy - práce v textilním průmyslu, ve službách; muži – práce ve stavebnictví atd.). Jedním z výstupů je též souhrn potřebných informací pro provádění školení na národní úrovni včetně souboru příkladů dobré praxe v této oblasti.

Workshop na trestnou činnost páchanou nigerijskými organizovanými kriminálními skupinami se zaměřením na obchod s lidmi

Workshop se uskutečnil ve dnech 6. - 7. listopadu 2012 v Praze. Cílem workshopu bylo vyměnit si operativní informace mezi příslušníky policie o modu operandi pachatelů, způsobech vyšetřování této trestné činnosti a navázat kontakty se zahraničními kolegy (z Rakouska, Německa, Itálie a Francie), především s nigerijskou stranou se záměrem zefektivnit výměnu informací a příkladů dobré praxe. Workshop byl zaměřen na případy obchodu s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. Oběťmi jsou v těchto případech ženy původem z Nigerie, které jsou v cílových zemích nuceny k prostituci. Donucení probíhá formou šamanských rituálů, za použití násilí, pohrůžky násilí či vydírání.

Vzdělávání policistů

Priority policejního vzdělávání

1. Lidská práva;
2. Rovnost žen a mužů, zejména se zaměřením na generové stereotypy;
3. Osoby se specifickými potřebami přístupu z hlediska policejní praxe, zejména s akcentem na zvláštnosti jednání s oběťmi trestných činů;
4. Domácí násilí, zejména v průřezu předchozích témat 1-3.

Celoživotní vzdělávání policistů

Střední odborné vzdělávání

Střední vzdělávání s maturitní zkouškou – obor vzdělání 68-42-M/01/ Bezpečnostně právní činnost realizuje VPŠ a SPŠ MV v Holešově.

Problematika prosazování rovnosti žen a mužů obsahuje společensky žádoucí vzorec chování. Do policejního vzdělávání je zařazena průřezově v souvislostech předmětů právních a společenskovedních, konkrétně v Právu, Občanské nauce (téma předsudky, gender), Společenskovedním semináři a Informační a komunikační technologii. V maturitním předmětu Český jazyk je probírána v souvislosti s autory a autorkami a proniká do témat písemných prací žáků.

Zásada rovnosti pohlaví se ve vzdělávacím procesu uplatňuje dále ve vztazích pedagogických pracovníků vůči žákům a žačkám, a dbá se na to, aby nedocházelo k diskriminaci mezi samotnými žáky.

Vyšší odborné vzdělávání

Akreditované vzdělávací programy se realizují v oborech vzdělání: 68-42-N/03 Přípravné trestní řízení (VPŠ MV v Pardubicích), 68-42-N/04 Bezpečnostně právní činnost (VPŠ MV v Praze a Brně, VPŠ a SPŠ MV v Holešově) a 68-42-N/05 Dopravně bezpečnostní činnost (VPŠ MV v Jihlavě).

Problematika rovnosti není samostatným tématem, je průběžně zdůrazňována v obsahově relevantních disciplínách - v modulech zaměřených na Právo (Ústavní právo, Listina základních práv a svobod, Trestní právo II, Trestní právo hmotné) a jeho kodifikaci (relevantní partie občanského zákoníku a zákona o rodině), v modulu Sociální psychologie (téma Gender studies), Management a Andragogika. Nosným předmětem v problematice je dále Komunikace a policejní etika, Služba pořádkové policie, Služba dopravní policie, Sociologie, Sociologie pro dopravní policii (ve výukových tématech zaměřených na rodinu a socializaci), Filozofie a Řízení lidských zdrojů. V rámci Vybraných kapitol některých právních odvětví se studenti seznamují s funkcí a činností ombudsmana (zákon č. 349/1999 Sb. o Veřejném ochránci práv), který se angažuje ve věcech práva na rovné zacházení a ochranu před diskriminací mj. i z důvodu pohlaví.

Akreditované studijní programy Policejní akademie ČR (PA ČR)

PA ČR v Praze uskutečňuje bakalářský a magisterský studijní program Bezpečnostně právní studia a Veřejná správa a doktorský studijní program Bezpečnostně právní studia. Obsah akreditovaných studijních programů na Fakultě bezpečnostně právní a Fakultě bezpečnostního managementu z hlediska sledované problematiky směřuje k dalšímu prohloubení právního vědomí a osvojení etických principů a komunikačních dovedností.

Téma se uplatňuje v kontextu právních disciplin (Listina základních práv a svobod, Trestní právo hmotné a procesní, Občanské a rodinné právo, Pracovní právo).

Problematika rovnosti žen a mužů je součástí několika předmětů vyučovaných Katedrou společenských věd (KSV) Fakulty bezpečnostního managementu - v předmětu Politologie (SPV303) a Politologie B71 (SPV002) je téma artikulováno v rámci samostatné přednášky o feminismu jako politické ideologii, jeho vývoji, hlavních představitelkách a představitelích a jejich dílech. Dále jsou studentky a studenti seznamováni s tématem postavení žen v politice. O postavení žen a mužů se pojednává i v jiných předmětech v rámci přednášek a seminářů (cvičení), např. o diskriminaci a nerovných příležitostech obou pohlaví, nerovném postavení žen v různých kulturách, respektive náboženstvích, v rámci povinně volitelného předmětu Sociologie etnických vztahů.

V ostatních předmětech je tato otázka akcentována nikoliv samostatně, ale v kontextu přednášených témat, např. v rámci Psychologie, Sociologie, Filosofie, Multikulturní výchovy, Etiky apod.

Kvalifikační kurzy

Základní odborná příprava („ZOP“)

- ZOP pro policisty služby pořádkové a služby dopravní policie zařazené ve 3. a 4. tarifní třídě, kódové označení P1/0025 (VPŠ MV v Praze, VPŠ MV v Brně)
- ZOP Policejní činnosti pro společné minimum bez specializace (univerzální ZOP), kódové označení P1/0026 (VPŠ MV v Praze, ŠÚZ Praha-Ruzyně)
- ZOP pro policisty služby cizinecké policie zařazené ve 3. a 4. tarifní třídě, kódové označení P1/0030 (VPŠ a SPŠ MV v Holešově)

Problematika rovnosti v ZOP neexistuje jako speciální téma, uvádí se v souvislostech vyučovaných modulů.

Předmět Komunikace a policejní etika (např. v bloku Vybrané sociálně-patologické jevy, tématu Poškození rovných práv osob a předmětu) učí policisty profesionálně zvládat náročné situace v policejní službě, přizpůsobovat jim své jednání a ovládat se (vhodná komunikace a taktické zásady s oznamovatelem, poškozeným, pachatelem, svědkem, podezřelým). Předmět Řešení konfliktů pomocí analýzy transakcí vybavuje policisty kompetencemi využitelnými v dalších odborných předmětech. V předmětu Služba pořádkové policie si příslušník osvojuje odborné kompetence jako vědomosti a dovednosti v oblasti etiky policejní práce, chování k občanům, znalost základních povinností při jednání s občany při výkonu hlídkové služby (zachovávat čest, důstojnost, vážnost, nenechat se ovlivnit apod.). Specifika jednání a chování k osobě řidiče nebo řidičky jsou výstupními komunikačními dovednostmi Služby dopravní policie. Z hlediska osvojení žádoucího modelu chování a jednání je důležité zařazení nácviku výkonu služby do výuky (modelové situace, hraní rolí).

V předmětu Právo je zahrnut blok Příklady trestných činů ve vybraných oblastech, který se sledované problematice rovněž týká (např. otázka domácího násilí). Je zaměřen na prosazování rovných práv bez ohledu na pohlaví, věk atd. Při výuce Rodinného práva jsou zdůrazněny vztahy mezi ženou a mužem s akcentem na rovná práva a povinnosti a respektování lidské důstojnosti bez ohledu na pohlaví.

Vědomosti, dovednosti a formované postoje absolventů v oblasti etiky policejní práce, jednání a chování k občanům a občankám směřují k posílení sebejistoty policisty a podpoře profesionality.

V roce 2012 – v ZOP P1/0025 ve VPŠ a SPŠ MV v Holešově realizován 1 běh s počtem studujících: 18 a ve VPŠ MV v Brně 8 tříd s počtem studujících: 121; V ZOP P1/0026 v ŠÚZ v Praze - Ruzyni realizovány 2 běhy s počtem studujících: 13.

Další kvalifikační kurzy (§ 19 zákona o služebním poměru)

- Kvalifikační kurz pro vedoucí a zástupce vedoucích výkonných organizačních článků služby pořádkové policie, kódové označení P2/0220 (VPŠ MV v Praze)
- Kvalifikační kurz pro kontrolní pracovníky Policie ČR, kódové označení P2/0125 (VPŠ MV v Praze)

- Kvalifikační kurz pro policisty územních odborů služby pořádkové policie, kódové označení P2/0210 (VPŠ MV v Praze a VPŠ MV v Brně). Vyučujícími předmětového oddělení práva je rovnost příležitostí žen a mužů průběžně připomínána v rámci výuky.
- Kvalifikační kurz pro 5. a vyšší tarifní třídu služby dopravní policie, (VPŠ MV v Jihlavě – 47 studujících). Problematika obecně souvisí s modulem Aplikované právo ve služební praxi (tématický celek Trestné činy proti rodině-domácí násilí, Trestné činy proti životu a zdraví) a dopravní nehody (cílem je osvojení vědomostí, praktických dovedností a posilování postoje složky osobnosti).
- Specializační kurz pro policisty služby kriminální policie a vyšetřování s profesní specializací „Operativně pátrací činnost“, kódové označení P2/0197 (VPŠ MV v Brně – 2 třídy, 27 studujících). Problematika se uplatňuje zejména v předmětu Aplikovaná psychologie.
- Specializační kurz pro policisty služby kriminální policie a vyšetřování a s profesní specializací „Trestní řízení“, kódové označení P2/0198 (VPŠ MV v Brně – 2 třídy, 20 studujících). Problematika se uplatňuje zejména v předmětu Aplikovaná psychologie.

Specializační kurzy (§ 45 zákona o služebním poměru)

- Metoda řešení konfliktů pomocí analýzy transakcí, kódové označení R2/0011 (VPŠ MV v Jihlavě, VPŠ a SPŠ MV v Holešově – 2 běhy, 22 studujících, VPŠ MV v Brně – 1 třída, 2 studující)
- Rozvoj sociálně psychologických kompetencí pomocí transakční analýzy, kódové označení R2/0027 (VPŠ a SPŠ MV v Holešově - 1 běh, 14 studujících). Analýzou transakcí v komunikaci se účastníci učí předcházet, zklidňovat a řešit konfliktní situace, které vyplývají z rozdílnosti osobností, tedy i rozdílností daných věkem (kurz navazující na kurz Řešení konfliktů pomocí analýzy transakcí).
- Komunikační dovednosti pro zaměstnance zabezpečující administrativní činnosti, kódové označení P2/0228 (VPŠ MV v Brně – 5 tříd, 48 studujících)
- Měkké manažerské dovednosti pro zaměstnance – metodiky, kódové označení P6/0001 (VPŠ MV v Brně – 5 tříd, 51 studujících)
- Měkké manažerské dovednosti pro zaměstnance – vedoucí, kódové označení P6/0002 (VPŠ MV v Brně – 4 třídy, 30 studujících)
- Specializační kurz pro přípravu členů antikonfliktních týmů Policie ČR, kódové označení P2/0170 (VPŠ MV v Brně – AKT I.: 2 třídy, 28 studujících)
- Kurz další odborné přípravy členů antikonfliktních týmů Policie ČR, kódové označení P3/0045 (VPŠ MV v Brně – AKT II: 6 tříd, 60 studujících)
- Specializační kurz pro policisty zařazené v preventivně informačních skupinách a policisty dlouhodobě pověřené poskytováním informací veřejnosti prostřednictvím sdělovacích prostředků, kódové označení R2/0033 (VPŠ MV v Brně – 3 třídy, 30 studujících)
- Základní kurz lektorských dovedností, kódové označení R2/0006 (VPŠ MV v Brně – 6 tříd, 72 studujících)

Další odborná příprava

- Nové trendy v oblasti lidských práv (27.11. 2012 ve VPŠ MV v Praze, garance OPe MV a organizační zajištění VPŠ MV v Praze) - zaměřeno přímo na rovnost žen a mužů, zdravotně postižených a stárnutí – počet proškolených celkem: 20
- E-learningový kurz „Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematiky korupce“ (1.10. - 30.11. 2012, e-learning VPŠ MV v Praze, lektorské a organizační zajištění VPŠ MV v Praze) - počet proškolených: 34

Další aktivity policejních škol MV včetně PA ČR

- Psychologické aspekty ohrožených osob a pachatelů u případů domácího násilí (15. 5. 2012, ve VPŠ MV Pardubicích – 27 účastníků)

- Lidská práva, globalizace, bezpečnost (kurz č. 12, jednodenní - 3.1. 2012, katedra veřejnoprávních disciplin - doc. Zoubek ve spolupráci s PF UK, počet proškolených: 18)
- Domácí násilí (kurz č. 14, jednodenní – 10.1. 2012, katedra společenských věd – doc. Čírtková, počet proškolených: 18)
- Rozvoj manažera - manažerské dovednosti (kurz č. 17, jednodenní - 18.1. 2012, katedra managementu a informatiky – PhDr. Jedinák, PhDr. Borská)
- Extremismus a islamismus (kurz č. 28, jednodenní - 16.5. 2012, katedra spol. věd – doc. Danics, počet proškolených: 82)
- Aktuální trendy v oblasti sociální deviací (kurz č. 30, jednodenní - 29.5. 2012, katedra spol. věd, Mgr. Urban, počet proškolených: 20)
- Stalking (kurz č. 33, jednodenní - 12.6. 2012, katedra společenských věd – doc. Čírtková, počet proškolených: 26)

Preventivní akce a jiné aktivity

VPŠ MV v Holešově

- **Psychologická poradna** - zřízena při oddělení všeobecně vzdělávacích předmětů k řešení souvisejících problémů
- **Třídnické hodiny a společná setkání** - příležitost k formování postojů žáků
- **Spolupráce s nevládními a jinými organizacemi** v dané problematice - Gender Studies, Bílý kruh bezpečí, Univerzita Palackého Olomouc, Občanské sdružení Madio Otrokovice, Intervenční centrum Zlín, Arcibiskupství Olomouc, Centrum pro seniory Holešov, Centrum pro seniory Kvasice.

VPŠ MV v Jihlavě

- **Vernisáž a slavnostní akce zaměřená na sociálně-patologické jevy ve společnosti** (16.3. 2012, VPŠ MV v Jihlavě ve spolupráci s KČT Jihlava) – konáno v rámci veřejně prospěšných aktivit

VPŠ MV v Brně

- **Seriál článků na téma rovných příležitostí pro ženy a muže ve Zpravodaji VPŠ MV v Brně** publikovaný na intranetových i internetových stránkách školy - školní bulletin
- **Mgr. Lukáš Sedláček** (učitel PO Kriminalistiky a policejní etiky) - členem expertní pracovní skupiny Rady vlády pro rovné příležitosti mužů a žen, která se zaměřuje zejména na tzv. „mužská“ témata v rámci rovných příležitostí (porozvodová péče, kriminalita, zdraví, apod.) a člen redakce magazínu FEMA, zabývajícího se rovnými příležitostmi žen a mužů

OBVPV MV

- **JUDr. Gabriela Baránková** - členkou pracovní skupiny jmenované ministrem vnitra k prosazování rovnosti žen a mužů v Ministerstvu vnitra na základě UV 964/2009 a jejich pracovních podskupin

VPŠ MV v Praze

- E-learningová výuková aplikace včetně příloh, právních norem, videí, ilustrativních obrázků a interaktivních cvičení
- Studijní e-text pro distanční vzdělávání: Rovné příležitosti (autorka Ludmila Vacková)
- Studijní texty ke vstupnímu vzdělávání nových zaměstnanců MV

Téma v absolventských pracích v roce 2012:

PA ČR - na katedře společenských věd obhájena bakalářské práce na téma Sufražetky ve Velké Británii a Postavení muslimských žen v Evropě.

6.2

Popište konkrétní přijatá opatření v oblasti migrační politiky, která zohledňují problematiku násilí na základě pohlaví a obchodování s lidmi.

Ministerstvo vnitra při tvorbě koncepčních materiálů či specifických programů zohledňuje vždy potřeby a specifika zranitelných skupin cizinců, pokud je to vzhledem k povaze daných opatření relevantní. Problematika obchodu s lidmi i problematika násilí na základě pohlaví je oblastí, která je řešena dlouhodobě celou řadou cílených opatření včetně prevence. V rámci

migrační politiky, resp. přijímaných migračních opatření jsou s ohledem na tuto oblast zařazována též opatření, která jsou relevantní pro problematiku obchodu s lidmi zejména z hlediska včasné prevence.

Integrace žen-migrantek v roce 2012

Integrace žen-migrantek je součástí řešení integrace cizinců, která je realizována na základě aktualizované Koncepce integrace cizinců – Společné soužití (dále jen KIC), na kterou každoročně navazuje usnesení vlády k Postupu realizace Koncepce integrace cizinců – Společné soužití (aktuálně č. 6/2012).

Koncepce je realizována ve spolupráci s jednotlivými resorty. Ministerstvo vnitra jako koordinátor realizace KIC úzce spolupracuje jak s ministerstvy, tak nestátními neziskovými organizacemi (NNO), kraji, samosprávami měst a dalšími subjekty

Koncepce integrace cizinců stanoví jako cíl integrace dosažení nekonfliktního a oboustranně uspokojivého společného soužití, vzájemného poznání a porozumění mezi cizinci i společnostmi, ve které žijí, umožnění cizincům i cizinkám, aby byli schopni důstojného a samostatného života během svého pobytu v České republice. Záměrem všech opatření a aktivit integrační politiky je předcházet vytváření uzavřených komunit imigrantů, společenské izolaci a sociálnímu vyloučení cizinců a zachovat sociální soudržnost ve společnosti.

Integrační opatření se zaměřovala především na dlouhodobě či trvale pobývajících cizince a cizinky, vybraná opatření se však vztahovala i na nově příchozí cizince a cizinky. Specifická opatření se zaměřila i na informovanost cizinců i cizinek v předmigračním období v zemi původu.

Pozornost byla i v roce 2012 nezbytně věnována integraci cizinců ve zranitelném postavení, zejména pak ženám-cizinkám, a to nejen ženám zapojeným do trhu práce, ale zejména ženám v domácnosti, s důrazem na opatření umožňující jejich účast na integračních aktivitách. Zvláštní pozornost je věnována i druhé generaci cizinců a cizinek – dětem a mládeži. Integrace se zaměřuje také na integraci rodin cizinců.

Nástrojem integrace na lokální úrovni se staly emergentní projekty MV, realizované magistráty a samosprávami obcí ve spolupráci s neziskovými organizacemi, školami a dalšími subjekty. Jedná se o komplexní integrační projekty realizované v místech s významným počtem cizinců, které jsou nástrojem řešení potenciálního či vznikajícího napětí mezi místním obyvatelstvem a cizinci.

Realizována je řada standardních integračních opatření - poradenství, výuka češtiny, kurzy socio-kulturní orientace, doprovázení a asistence na úřadech. Tyto aktivity jsou určeny i ženám-cizinkám – k podpoře jejich účasti je zajištěno hlídání dětí během kurzů a vhodně zvolená doba pořádání aktivit. Zároveň je realizována řada nových opatření zaměřených přímo na integraci žen-cizinek, zejména pak žen-samoživitelek. Je to jejich zapojení do aktivit mateřských a rodinných center, společné výlety a víkendové pobyty pro matky s dětmi i celé rodiny, informační semináře a přednášky odborníků (lékařů, zdravotníků, sociálních pracovníků) na konkrétní témata spojené s individuálním poradenstvím. Dalšími aktivitami je pomoc pedagogických asistentek a tlumočení, nabídka kurzů češtiny pro děti i matky resp. rodiče, umístění dětí do předškolních zařízení s integračními programy, pravidelná setkávání rodičů a jejich dětí v rámci škol i mimoškolních aktivit. Za důležité je považováno zvýšení informovanosti žen-cizinek včetně znalosti práv a povinností i míst, kde pomohou vyhledat radu či pomoc; k tomu cíli jsou organizovány informační semináře a poradenství zaměřené mj. na podporu vstupu žen na trh práce (asistence při jednání na úřadech, motivační semináře).

Na regionální úrovni působí Centra na podporu integrace cizinců (v roce 2012 v 11 krajích). Tato Integrační centra jsou střediskem integrace v krajích. Zajišťují pro cizince i cizinky poskytování informací, poradenství, kurzy češtiny i socio-kulturní orientace ve společnosti. Integrační centra spolupracují s řadou NNO a dalšími subjekty v kraji. Kromě uvedených aktivit pořádají akce pro vzájemné poznání cizinců a majority – prezentace kultury a zemí původu cizinců a cizinek, sportovní, společenské a kulturní aktivity zapojující cizince i majority.

Pro zvyšování informovanosti cizinců i cizinek vydává MV řadu informačních materiálů v šesti jazykových mutacích. Snahou ministerstva vnitra je zajistit např. prostřednictvím terénní sociální práce či informačních kampaní, aby tyto informace měly k dispozici také ženy-cizinky, a to i ty, které nejsou zapojeny do trhu práce.

Stoupá počet žen – cizinek zapojených do činnosti nestátních neziskových organizací i Integračních center, zejména na pozicích poradkyň, tlumočnic, interkulturních mediátorek, sociálních pracovníků, lektorek jazyků.

Závěr: MV považuje ženy cizinky za skupinu se specifickými integračními potřebami, za osoby ve zranitelném postavení. Integrační politika MV usiluje o to podpořit jejich integraci pomocí (výše popsané) aktivní cílené nabídky integračních opatření, která budou snižovat riziko jejich izolace a usnadní jejich zapojení do společnosti. Cílem je dosažení rovných příležitostí pro ženy i muže, cizinky i cizince.

6.3

Popište počet a formu opatření a hlavní závěry rozboru rizikových situací v životě žen-migrantek a **uved'te informace** o počtu a formě navržených řešení a preventivních krocích vztahujících se k rizikovým situacím v životě žen-migrantek.

Situace žen-migrantek žijících v České republice

Zastoupení žen a mužů mezi cizinci z třetích zemí s povoleným pobytem na území České republiky

Na konci třetího čtvrtletí roku 2012 na území České republiky legálně pobývalo (přechodně po dobu delší 90-ti dnů nebo trvale) celkem 279 961 státních příslušníků třetích zemí². Občané třetích zemí představovali 63,8 % z celkového počtu 438 870 cizinců, kteří měli k 30. září 2012 evidovaný pobyt na území České republiky. Více než polovina občanů třetích zemí (52,4%; 146 588 osob) na konci třetího čtvrtletí 2012 na území pobývala trvale.

Mezi cizinci z třetích zemí stabilně převažují muži (154 335 mužů, tj. 55,1% k 30. září 2012). V dlouhodobém horizontu lze však zaznamenat mírně se zvyšující podíl žen (zatímco na konci roku 2005 podíl žen mezi cizinci z třetích zemí s povoleným pobytem činil 40,4%, tak v třetím čtvrtletí 2012 dosáhl 44,9%).

Vyváženější poměr v zastoupení mužů a žen je možné konstatovat u cizinců, kteří na území České republiky pobývají trvale. Zatímco podíl mužů v rámci přechodného pobytu dosáhl k 30. září 2012 hodnoty 56,9%, tak u osob s trvalým pobytem představoval pouze 53,5% (viz tabulka č. 1). Odlišnosti v zastoupení cizinců dle pohlaví v rámci jednotlivých kategorií pobytu lze obecně spojovat s charakterem přechodného pobytu, který je spíše dočasný charakteru a zejména ekonomicky motivovaný.

Tabulka č. 1: Zastoupení cizinců z třetích zemí s povoleným pobytem v ČR – dle pohlaví a druhu pobytu

Pohlaví	Celkem	%	přechodný pobyt	%	trvalý pobyt	%
muži	154 335	55,1	75 944	56,9	78 391	53,5
ženy	125 626	44,9	57 429	43,1	68 197	46,5
Celkem cizinců z třetích zemí	279 961	100,0	133 373	100,0	146 588	100,0

Výše uvedené (převaha mužů) nicméně neplatí bez rozdílu, u některých státních příslušností je poměrné zastoupení dle pohlaví odlišné a naopak mezi osobami s povoleným pobytem v České republice převažují ženy. Tento jev je v rámci nejpočetnějších skupin cizinců z třetích zemí patrný zejména u občanů Mongolska, Běloruska, Kazachstánu a Ruské federace (viz tabulka č. 2). Odlišnosti lze spojovat zejména s charakterem migrace do České republiky (např. vysoký podíl studentské migrace v případě občanů Ruské federace a Kazachstánu).

² Občané států, které nejsou členy Evropské unie či Evropského hospodářského prostoru.

Tabulka č. 2: Zastoupení žen mezi cizinci z třetích zemí s povoleným pobytem ČR - TOP 10 st. příslušností

Státní příslušnost	Celkem	z toho ženy	z toho ženy v %
Ukrajina	115 153	51 534	44,8
Vietnam	57 762	24 761	42,9
Ruská federace	33 354	18 449	55,3
USA	6 893	2 769	40,2
Moldavsko	6 764	2 877	42,5
Čína	5 614	2 631	46,9
Mongolsko	5 338	3 161	59,2
Kazachstán	4 900	2 718	55,5
Bělorusko	4 564	2 660	58,3
Chorvatsko	2 504	845	33,7

Skutečnost, že vyšší podíl mužů lze spojovat zejména s ekonomicky orientovanou imigrací, je patrná rovněž z věkové struktury cizinců z třetích zemí. Výraznější převaha mužů (podíl žen cca 43%) je patrná zejména u osob v produktivním věku. U dětí, respektive osob ve věku do 26 let je zastoupení žen vyrovnanější (cca 49%). V případě osob v důchodovém věku ženy dokonce jednoznačně převažují (jejich podíl k 30. září 2012 dosáhl hodnoty 56,5%). Viz tabulka č. 3.

Tabulka č. 3 – Zastoupení žen mezi cizinci z třetích zemí s povoleným pobytem ČR – dle věkové struktury

Věk	0 - 18	19 - 26	27 - 35	36 - 45	46 - 65	65 a více
Celkem	42 073	40 300	62 581	66 859	61 950	6 198
z toho ženy	20 604	19 785	27 376	28 808	25 553	3 500
z toho ženy v %	49,0	49,1	43,7	43,1	41,2	56,5

Na základě zprávy o situaci žen-migrantek a mužů-migrantů v ČR byly zjištěny rizikové situace v životě žen-migrantek:

- Uplatnění migrantek na trhu práce: je poukazováno na segmentaci trhu práce, kde migrantky jsou zapojeny pouze do některých segmentů trhu práce, zejména pak služeb. Za zvláště rizikové oblasti je považováno zapojení žen asijského původu do rodinného podnikání, ve kterém ženy zpravidla pracují bez nároku na odměnu nebo práce žen-migrantek v domácnostech např. na pozici hospodyně (ať již spojené s bydlením v rodině nebo mimo ni), kde jsou možné problémy z hlediska stanovení a dodržování pracovních podmínek.

- Znalost českého jazyka: nižší znalost českého jazyka a nedostačující obecná informovanost může být problémem především v případě žen pobývajících v ČR na základě sloučení rodiny, zejména pokud zůstávají v domácnosti (závislost na partnerovi, relativní sociální izolace).

- Mezi rizikové parametry patří také nevyužití kvalifikace a nižší příjmy oproti mužům. Je nutno konstatovat, že uvedená zjištění o situaci žen-migrantek vycházejí ze zprávy o postavení migrantů a migrantek z roku 2006, doplněné o aktuální údaje v 2009.

Ministerstvo vnitra usilovalo o získání informací o aktuální situaci; v rámci výběrového dotačního řízení pro nestátní neziskové organizace v oblasti Integrace cizinců 2012 proto vypsalo téma „Zpracování zprávy o situaci žen-migrantek v ČR včetně rozboru rizikových situací v jejich životě a návrhu příslušných opatření k řešení a prevenci těchto situací“, a to postupně ve dvou výzvách, nicméně nebyla získána nabídka kvalitního projektu.

